



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 8. heinäkuuta 2019
(OR. en)

10170/2/19
REV 2

ECOFIN 625
UEM 228
SOC 477
EMPL 366
COMPET 506
ENV 597
EDUC 312
RECH 345
ENER 349
JAI 707
FSTR 128
REGIO 164

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Pysyvien edustajien komitea
Vastaanottaja:	Neuvosto
Kom:n asiak. nro:	9942/19 - COM(2019) 517 final
Asia:	Suositus NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI Unkarin vuoden 2019 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Unkarin vuoden 2019 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakohdassa mainittu, komission ehdotukseen COM(2019) 517 final perustuva, neuvoston eri komiteoiden tarkistama ja hyväksymä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu...,

Unkarin vuoden 2019 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Unkarin vuoden 2019 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2018 vuotuisen kasvuselvityksen, mikä aloitti vuoden 2019 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Se otti huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 antaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen. Eurooppa-neuvosto vahvisti vuotuisen kasvuselvityksen ensisijaiset tavoitteet 21 päivänä maaliskuuta 2019. Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2018 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² perusteella varoituskoneismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Unkari ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu.
- (2) Unkaria koskeva vuoden 2019 maaraportti julkaistiin 27 päivänä helmikuuta 2019. Siinä arvioitiin Unkarin edistymistä neuvoston 13 päivänä heinäkuuta 2017 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa³, aiempina vuosina annettujen maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteidensa saavuttamisessa.
- (3) Unkari toimitti vuoden 2019 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2019 lähentymisohjelmansa 30 päivänä huhtikuuta 2019. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

³ EUVL C 320, 10.9.2018, s. 72.

- (4) Kauden 2014–2020 Euroopan rakenne- ja investointirahastojen, jäljempänä 'ERI-rahastot', ohjelmasuunnittelussa on otettu huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset. Kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013⁴ 23 artiklassa säädetään, komissio voi pyytää jäsenvaltiota tarkastelemaan uudelleen kumppanuussopimustaan ja asiaankuuluvia ohjelmiaan ja esittämään niihin muutoksia, kun tämä on tarpeen asiaankuuluvien neuvoston suositusten täytäntöönpanon tukemiseksi. Komissio on antanut tarkempaa tietoa kyseisen säännöksen hyödyntämisestä ohjeissa sellaisten toimenpiteiden soveltamiselle, joilla ERI-rahastojen vaikuttavuus kytketään talouden tehokkaaseen ohjaukseen ja hallintaan.
- (5) Unkariin sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota ja velkasääntöä. Hallitus suunnittelee vuoden 2019 lähentymisohjelmassa julkisen sektorin alijäämän supistumista 1,8 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) vuonna 2019, kun se vuonna 2018 oli 2,2 prosenttia. Alijäämän odotetaan supistuvan sen jälkeen asteittain 1,2 prosenttiin vuonna 2021, ja tasapainoinen julkisen talouden rahoitusasema saavutettaneen vuonna 2023. Unkari olisi uudelleenlasketun rakenteellisen rahoitusaseman⁽⁵⁾ perusteella vuonna 2022 lähellä julkisen talouden keskipitkän aikavälin muutettua tavoitettaan, jonka mukaan rakenteellisen alijäämän määräksi asetettiin ensin 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2019 ja sitten 1,0 prosenttia vuodesta 2020, ja saavuttaisi sen seuraavana vuonna. Lähentymisohjelman mukaan julkisen talouden velan suhteessa BKT:hen odotetaan supistuvan vähitellen alle 60 prosenttiin vuoden 2022 loppuun mennessä. Näiden julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuoden 2019 osalta uskottava mutta vuodesta 2020 alkaen huomattavan suotuisa, mikä aiheuttaa riskejä alijäämätavoitteiden saavuttamiselle. Toimenpiteitä, joita tarvitaan tukemaan suunniteltujen alijäämätavoitteiden saavuttamista vuodesta 2020 eteenpäin, ei kuitenkaan ole vielä riittävästi täsmennetty.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁵ Komission yhteisesti sovittuja menetelmiä noudattaen uudelleen laskema suhdannekorjattu rahoitusasema ilman kertaluonteisia ja väliaikaisia toimenpiteitä.

- (6) Neuvosto totesi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 121 artiklan 4 kohdan nojalla 22 päivänä kesäkuuta 2018, että Unkarin oli havaittu vuonna 2017 poikenneen merkittävästi julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeutusuralta. Tämän havaitun merkittävän poikkeaman johdosta neuvosto antoi 22 päivänä kesäkuuta 2018 suosituksen⁶, jossa se suosittelee Unkarille tarvittavien toimenpiteiden toteuttamista sen varmistamiseksi, että nettomääräisten julkisten perusmenojen⁷ nimellinen kasvu olisi enintään 2,8 prosenttia vuonna 2018. Tämä vastaisi 1,0 prosentin vuotuista rakenteellista sopeutusta suhteessa BKT:hen. Neuvosto antoi 4 päivänä joulukuuta 2018 päätöksen (EU) 2018/2028⁸, jossa todettiin, että Unkari ei ollut toteuttanut tuloksellisia toimia 22 päivänä kesäkuuta 2018 annetun neuvoston suosituksen johdosta ja antoi tarkistetun suosituksen⁹. Neuvosto pyysi 4 päivänä joulukuuta 2018 antamassaan suosituksessa Unkaria toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että nettomääräisten julkisten perusmenojen nimellinen kasvu on enintään 3,3 prosenttia vuonna 2019. Tällöin vuotuinen rakenteellinen sopeutus olisi 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Neuvosto antoi 14 päivänä kesäkuuta 2019 päätöksen (EU) 2019/1003¹⁰, jossa todettiin, että Unkari ei ollut toteuttanut tuloksellisia toimia 4 päivänä joulukuuta 2018 annetun neuvoston suosituksen johdosta. Lisäksi vuoden 2018 toteutumaa koskevien tietojen perusteella Unkarin todettiin poikenneen merkittävästi suositellusta sopeutuksesta vuonna 2018.

⁶ Neuvoston suositus, annettu 22 päivänä kesäkuuta 2018, julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeutusuralta havaitun merkittävän poikkeaman korjaamisesta Unkarissa (EUVL C 223, 27.6.2018, s. 1).

⁷ Nettomääräisillä julkisilla perusmenoilla tarkoitetaan julkisten menojen kokonaismäärää ilman korkomenoja, ilman unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka korvataan täysin unionin varoista saatavilla tuloilla, ja ilman ei-päätösperäisiä työttömyysetuusmenojen muutoksia. Kansallisesti rahoitettu kiinteän pääoman bruttomuodostus jaetaan neljälle vuodelle. Päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja lakisääteiset tulojen lisäykset otetaan huomioon. Meno- ja tulopuolen kertaluonteiset toimenpiteet kuittaavat toisensa.

⁸ Neuvoston päätös (EU) 2018/2028, annettu 4 päivänä joulukuuta 2018, sen toteamisesta, että Unkari ei ole toteuttanut 22 päivänä kesäkuuta 2018 annetun neuvoston suosituksen mukaisia tuloksellisia toimia (EUVL L 325, 20.12.2017, s. 29).

⁹ Neuvoston suositus, annettu 4 päivänä joulukuuta 2018, julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeutusuralta havaitun merkittävän poikkeaman korjaamisesta Unkarissa (EUVL C 460, 21.12.2018, s. 4).

¹⁰ Neuvoston päätös (EU) 2019/1003, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2019, sen toteamisesta, että Unkari ei ole toteuttanut 4 päivänä joulukuuta 2017 annetun neuvoston suosituksen mukaisia tuloksellisia toimia (EUVL L 163, 20.6.2019, s. 64).

- (7) Komissio antoi Unkarille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 121 artiklan 4 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 1466/97 10 artiklan 2 kohdan nojalla 5 päivänä kesäkuuta 2019 varoituksen sillä perusteella, että maa on poikennut merkittävästi julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeutusuraltaan vuonna 2018. Neuvosto antoi 14 päivänä kesäkuuta 2019 uuden suosituksen¹¹, jonka mukaan Unkarin oli toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että nettomääräisten julkisten perusmenojen nimelliskasvu on vuonna 2018 enintään 3,3 prosenttia, minkä perusteella vuotuinen rakenteellinen sopeutus on 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2019 talousennusteen mukaan on vaarana, että tästä suosituksesta poiketaan vuonna 2019.
- (8) Neuvosto suositteli 14 päivänä kesäkuuta 2019 antamassaan suosituksessa, että Unkari toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että nettomääräisten julkisten perusmenojen nimellinen kasvu on enintään 4,7 prosenttia vuonna 2020. Tällöin vuotuinen rakenteellinen sopeutus olisi 0,75 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä saattaisi Unkarin tarkoituksenmukaiselle julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävälle sopeuttamisuralle. Komission kevään 2019 talousennusteen mukaan on vaarana, että Unkari poikkeaa tästä vaatimuksesta vuonna 2020, jos politiikka säilyy muuttumattomana. Kaiken kaikkiaan neuvosto katsoo, että vuodesta 2019 alkaen tarvitaan merkittäviä lisätoimia vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimusten noudattamiseksi 14 päivänä kesäkuuta 2019 annetun neuvoston suosituksen mukaisesti, jotta havaittu merkittävä poikkeaminen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeutusuralta voitaisiin korjata.

¹¹ Neuvoston suositus, annettu 4 päivänä joulukuuta 2019, julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeutusuralta havaitun merkittävän poikkeaman korjaamisesta Unkarissa (EUVL C 210, 21.12.2018, s. 4).

- (9) Kokonaistyöllisyysaste on parantunut merkittävästi voimakkaan talouskasvun myötä, mutta kaikki ryhmät eivät ole hyötynneet tästä kehityksestä tasapuolisesti. Eri taitotasojen työntekijöiden sekä miesten ja naisten väliset työllisyys- ja palkkaerot ovat edelleen suuria verrattuna unionin keskiarvoon. Sukupuolten välinen suuri työllisyysero johtuu osittain laadukkaan lastenhoidon puutteellisesta tarjonnasta. Työmarkkinatulokset ovat heikkoja erilaisten haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, kuten romanien ja vammaisten, osalta. Vaikka julkinen työllistämishjelma on osoittautunut tehottomaksi osallistujien ohjaamiseksi työpaikkoihin yleisillä työmarkkinoilla ja sitä on supistettu, se on edelleen mittava. Muita toimia, joilla autetaan työttömiä tai työelämän ulkopuolella olevia löytämään työtä tai hankkimaan koulutusta, ei ole kohdennettu riittävän hyvin. Työllistettävyyttä voitaisiin parantaa kehittämällä digiosaamista. Viime aikoina toteutettujen toimenpiteiden tavoitteena on saada enemmän eläkeläisiä takaisin töihin ja lisätä työssäkäyvien eläkeläisten lukumäärää vähitellen. Unkarin yleinen köyhyystilanne on kohentunut vuodesta 2013. Työttömyysetuuksien kesto on unionin lyhin, enintään kolme kuukautta, mikä on huomattavasti vähemmän kuin työpaikan löytämiseen keskimääräinen tarvittava aika.
- (10) Köyhyiden ja sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien osuus on laskussa. Painopistettä on selvästi siirretty sosiaalietuuksista työhön liittyviin perhetukiin ja luontoisetuuksiin, joita ei kuitenkaan ole kohdennettu riittävän hyvin köyhiin. Asunnon omistamiseen liittyviä tukia on lisätty, kun taas sosiaalinen asuntotarjonta ei ole kasvanut.

- (11) Koulutustulokset jäivät unionin keskiarvon alapuolelle, ja niissä on suuria alueellisia eroja. Koulunkäynnin keskeyttäminen on yleisempää ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus alhaisempi kuin unionissa keskimäärin. Koulutusjärjestelmä haittaa sosiaalista liikkuvuutta. Oppilaat ohjataan jo varhaisessa vaiheessa erityyppisiin kouluihin, joiden välillä on suuria eroja koulutustuloksissa ja työllistymispoluissa. Niiden alemman perusasteen koulujen osuus, joissa enemmistö oppilaista on romaneja, kasvoi 10 prosentista 15 prosenttiin vuosina 2008–2017. Viime aikoina on toteutettu toimenpiteitä, joilla on pyritty jakamaan heikommissa asemassa olevia oppilaita tasaisesti eri kouluihin, mutta niiden vaikutusta on rajoittanut valtiosta riippumattomien koulujen vapauttaminen vaatimuksesta ottaa tällaisia oppilaita. Heikommissa asemassa olevat lapset päätyvät yleensä ammatillisiin keskiasteen kouluihin, joissa perustaidot kehittyvät tavanomaista huonommin, opintojen keskeyttäminen on yleistä ja palkka- ja uranäkymät ovat heikot. Heikommissa asemassa olevien ryhmien, erityisesti romanien, vähäinen osallistuminen laadukkaaseen koulutukseen on hukattu mahdollisuus kartuttaa inhimillistä pääomaa. Haasteena on lisäksi edelleen opettajapula. Opettajien palkat ovat nousseet viime vuosina, mutta palkkataso on edelleen suhteellisen alhainen verrattuna muiden korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden palkkoihin. Korkea-asteen koulutukseen osallistuvien vähäinen määrä ei vastaa korkeasti koulutettujen työntekijöiden suurta kysyntää eikä se ole linjassa korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden palkkapreemion kanssa, joka on unionin korkein. Unkarin korkeakoulujen taloudellinen autonomia on unionin vähäisin. Lisäksi korkea-asteen koulutusta koskevaan lakiin huhtikuussa 2017 tehty muutos, jossa asetettiin lisävaatimuksia Unkarissa toimiville kansainvälisille yliopistoille, herätti lisää huolta akateemisesta vapaudesta. Kansainvälisesti arvostetuin unkarilainen yliopisto ilmoitti vuonna 2018 aikeista lähteä maasta lakimuutoksen aiheuttaman epävarmuuden vuoksi.

- (12) Terveystilanne on heikompi kuin useimmissa muissa jäsenvaltioissa, mikä johtuu sekä epäterveellisistä elämäntavoista että terveydenhuollon heikosta vaikuttavuudesta. Tupakoinnin, alkoholin ongelmakäytön ja lihavuuden yleisyys on unionin kärkeä. Unkarilaiset ovat unionissa kaikkein suurimmassa riskissä kuolla ennen aikaisesta huonon ilmanlaadun vuoksi. Vältettävissä olevien kuolemantapausten määrä on unionin suurimpia, mikä johtuu osittain riittämättömistä seulonnoista ja puutteellisesti järjestetystä perusterveydenhuollosta. Laadukkaan hoidon saatavuudessa on merkittäviä sosioekonomisia eroja. Julkiset terveydenhuoltomenot ovat unionin keskiarvoa pienemmät, ja kansalaiset maksavat itse saadakseen laadukasta hoitoa, mikä uhkaa kasvattaa sosioekonomisia terveyseroja. Järjestelmä on edelleen erittäin sairaalapainotteinen, ja perusterveydenhuollossa on puutteita, erityisesti kroonisten sairauksien varhaisessa havaitsemisessa ja ehkäisemisessä. Terveystilanteen huomattava henkilöstövaje erityisesti yleislääkärien ja sairaanhoitajien osalta haittaa hoidon saantia köyhemmillä alueilla.
- (13) Tutkimus- ja innovointivalmiuksien lisääminen voisi parantaa Unkarin vaatimatonta innovaatio- ja tutkimuskykyä ja lisätä tuottavuutta. Aineettoman omaisuuden vähäinen kertyminen näkyy patentti-, tavaramerkki- ja mallihakemusten sekä innovatiivisten yritysten vähyytenä ja pienten ja keskisuurten yritysten kansainvälistymisen vähäisyytenä. Pienemmät yritykset ovat erityisen haluttomia innovoimaan, mikä haittaa niiden osallistumista globaaleihin arvoketjuihin. Yritysten tutkimus- ja kehitystoiminta on keskittynyt muutama suureen, pääasiassa ulkomaisessa omistuksessa olevaan yritykseen, ja se hyötyy avokätisestä julkisesta tuesta. Tiede- ja yritysmaailman yhteistyön tukeminen parantaisi osaltaan innovaatio- ja tutkimuskykyä ja teknologian siirtoa. Julkisen tiedeperustan laatu kärsii tehottomasta tutkimus- ja kehityspolitiikasta sekä rahoitusvajasta, sillä julkisen sektorin tutkimus- ja kehitysmenot jäävät selvästi unionin keskiarvon alapuolelle. Viimeaikaiset rahoituksen leikkaamiseen ja tieteen ja tutkimuksen riippumattomuuden rajoittamiseen tähtäävät politiikkatoimet aiheuttavat epävarmuutta näillä foorumeilla, mikä saattaa johtaa huippututkijoiden maastamuttoon ja tutkimuksen laadun jatkuvaan heikkenemiseen.

- (14) Heikot paikalliset julkisen liikenteen yhteydet ja korkeat työmatkakustannukset lisäävät työttömyyttä epäsuotuisilla alueilla. Maantie- ja rautatieverkkojen huono kunto vaikeuttaa liikkuvuutta ja heikentää matkustusturvallisuutta, sillä yli puolet tieverkosta on huonossa kunnossa, erityisesti epäsuotuisilla alueilla. Liikenneverkot ovat Budapest-keskeisiä, eivätkä paikalliset verkot ja maan halki kulkevat yhteydet ole kovin kehittyneitä. Ruuhkat ovat Unkarin kaupunkialueilla kasvava haaste ja tuottavuuden este. Lisäksi tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt ovat lisääntyneet voimakkaasti viiden viime vuoden aikana.
- (15) Asuinrakennusten energiatehokkuus on edelleen heikko. Sähköverkon on valmistauduttava uusiutuvista energialähteistä hajautetusti tuotetun sähkön osuuden kasvuun. Puolet Unkarin pinta-alasta on huomattavan alttiina ilmastonmuutokseen liittyville riskeille, kuten kuivuudelle ja tulville, minkä vuoksi pääjokien vesienhoitoon tarvitaan investointeja. Ilman saastuminen ja veden laatu ovat edelleen ongelma. Eniten saastuttavat kotitalouksien kiinteän polttoaineen poltto, maatalous ja liikenne. Kiertotalous on vielä alkuvaiheessa, yhdyskuntajätteen kierrätys on riittämätöntä, eivätkä taloudelliset ohjauskeinot riitä ratkaisemaan Unkarin ympäristöhaasteita.
- (16) Korruption ehkäisemisessä ja korruptiosyytteiden nostamisessa on edelleen ongelmia. Useiden indikaattoreiden mukaan korruptio näyttää yleistyneen Unkarissa viime vuosina. Korruption riski ja suosinta vääristävät resurssien kohdentamista, sillä niitä ei kanavoida kaikkein tuottavimmille yrityksille. Syyttäjälaitoksen toiminnalla on ratkaiseva merkitys korruption torjunnassa. Toimenpiteet alemman tason korruption kitkemiseksi näyttävät tuottaneen jonkin verran tuloksia, mutta vieläkään ei ole merkkejä korkean tason virkamiehiä tai heidän lähipiiriään koskevista tehokkaista syytetoimista silloin, kun vakavia korruptioepäilyjä ilmenee. Tutkinnan lopettamispäätöksiin liittyvä vastuuvastuuvelvollisuus antaa aihetta huoleen, koska tällaisten päätösten riitauttamiseen ei ole tehokkaita oikeussuojakeinoja. Korruption torjuntaa haittaavat lisäksi julkisten laitosten soveltamat rajoitukset, kuten tiedon pyytämistä ehkäisevät maksut.

- (17) Oikeusjärjestelmän riippumattomuus, tehokkuus ja laatu ovat ratkaisevan tärkeässä asemassa yritysten houkuttelemisessa ja talouskasvun mahdollistamisessa. Oikeuslaitoksen riippumattomuuden varmistamiseksi välttämättömään valvontajärjestelmään katsotaan kohdistuvan entistä enemmän paineita yleisen tuomioistuinjärjestelmän piirissä. Kansallisella tuomarineuvostolla on entistä suurempia haasteita oikeusviraston päällikön toimivallan tasapainottamisessa. On esitetty kysymyksiä siitä, miten tämä vaikuttaa oikeuslaitoksen riippumattomuuteen. Hallintotuomioistuimia koskevan lain osalta todetaan, että hallitus esitti 30 päivänä toukokuuta 2019 kyseisen lain voimaantuloa ja siirtymäkauden sääntöjä koskevan lain kumoamista.
- (18) Julkisten hankintojen järjestelmä on viime vuosina parantunut, mutta kilpailun tiellä on edelleen esteitä. Näitä ovat muun muassa rajoitetusti julkisten menettelyjen käyttö ja tarjouskilpailumenettelyjen järjestelyistä johtuvat sääntöjenvastaisuudet, joita liittyy erityisesti puutteellisiin valinta- ja myöntämisperusteisiin sekä tarjoajien eriarvoiseen kohteluun. Vaikka osa indikaattoreista osoittaa tilanteen parantuneen, yhden tarjoajan menettelyjen määrä on edelleen suuri. Sähköisen hankintamenettelyn tuloksellinen käyttö voisi vielä parantaa tehokkuutta ja avoimuutta.
- (19) Työmarkkinaosapuolten välisen vuoropuhelun rakenteet ja prosessit ovat Unkarissa edelleen alikehittyneet, eivätkä ne anna työmarkkinaosapuolille mahdollisuuksia osallistua mielekkäällä tavalla politiikan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Puutteet sidosryhmien osallistumisessa ja vähäinen läpinäkyvyys heikentävät päätöksenteon tietopohjaa ja laatua. Tämä johtaa lainsäädännön tiheisiin ja ennalta arvaamattomiin muutoksiin eikä kannusta tekemään paljon lisäarvoa tuottavia investointeja.
- (20) Verojärjestelmän parantamiseksi on toteutettu toimenpiteitä, mutta osa ongelmista on edelleen ratkaisematta. Työhön kohdistuva verorasitus on vähentynyt, mutta se on edelleen suuri matalapalkkaisten työntekijöiden osalta. Alakohtaiset verot ja suuri määrä pieniä veroja monimutkaistavat verojärjestelmää ja lisäävät säännösten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia erityisesti pienten yritysten osalta.

- (21) Sääntelyyn liittyvät esteet ja valtion puuttuminen tuotemarkkinoihin haittaavat tehokkaasti toimivien yritysten valintaa ja rajoittavat kilpailua. Viranomaiset hankkivat tietyt palvelut edelleen valtionyhtiöiltä tai tarkoitusta varten perustetuilta yksityisiltä yrityksiltä. Tietty räätälöidyt säädökset ja toimenpiteet sekä tapauskohtaiset vapautukset kilpailuvalvonnasta haittaavat markkinoiden toimintaa ja investointeja. Ongelmana on lisäksi oikeudellisen kehyksen heikko ennustettavuus erityisesti vähittäiskauppa- ja palvelusektoreilla, joka on viime vuosina joutunut sopeutumaan säännösten toistuviin muutoksiin. Kuluneen vuoden aikana on annettu lainsäädäntöä lisäluvasta, joka tarvitaan vähittäismyyntitilojen käytön tai suunnitelman muuttamiseen. Myös ammattien sääntely on edelleen rajoittavaa. Kilpailun puute näillä aloilla saattaa haitata innovointia ja tehokkuutta.
- (22) Aggressiivisen verosuunnittelun torjuminen on olennaisen tärkeää, jotta verojärjestelmistä saadaan tehokkaampia ja oikeudenmukaisempia. Veronmaksajien aggressiivisista verosuunnittelustrategioista aiheutuvat jäsenvaltioiden väliset heijastusvaikutukset edellyttävät koordinoituja kansallisia politiikkatoimia, joilla täydennetään unionin lainsäädäntöä. Unkari on toteuttanut aggressiivisen verosuunnittelun vastaisia toimia, mutta Unkariin ja Unkarista muihin maihin suuntautuu suhteellisen suuria pääomavirtoja erillisyhtiöiden välityksellä eikä niillä ole juurikaan yhteyttä reaalityalouteen. Koska Unkariin sijoittautuneiden yritysten ulkomaille (eli unionin asukkailta kolmansien maiden asukkaille) maksettavista osinko-, korko- ja rojaltilmaksuista ei peritä lähdeveroa, seurauksena voi olla, että kyseiset maksut välttyvät kokonaan verotukselta, jos niitä ei veroteta myöskään maksun vastaanottajan lainkäyttöalueella.
- (23) Kaudella 2021–2027 voitaisiin unionin rahastoja koskevan ohjelman suunnittelun avulla auttaa korjaamaan joitakin suosituksissa havaituista puutteista, erityisesti vuoden 2019 maaraportin liitteen D kattamilla osa-alueilla. Näin Unkari voisi mainituilla aloilla hyödyntää kyseisiä rahastoja parhaalla mahdollisella tavalla ottaen huomioon alueelliset erot.

(24) Komissio on vuoden 2019 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Unkarin talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2019 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2019 lähentymisohjelman, vuoden 2019 kansallisen uudistusohjelman ja jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Unkarille viime vuosina annettujen suositusten noudattamiseksi. Komissio on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Unkarin finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyden kannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.

(25) Neuvosto on tutkinut vuoden 2019 lähentymisohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto¹² ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1,

SUOSITTAA, että Unkari toteuttaa vuosina 2019 ja 2020 toimia, joilla se

1. varmistaa, että neuvoston 14 päivänä kesäkuuta 2019 antamaa suositusta noudatetaan, jotta voitaisiin korjata merkittävä poikkeaminen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen johtavalta sopeutusuralta;
2. jatkaa heikoimmassa asemassa olevien ryhmien integroimista työmarkkinoille erityisesti täydennyskoulutuksen avulla ja parantaa sosiaaliavustusten ja työttömyysetuuksien riittävyyttä; parantaa koulutustuloksia ja lisää muita heikommissa asemassa olevien ryhmien, varsinkin romanien, osallistumista laadukkaaseen yleisopetukseen; parantaa terveystilannetta tukemalla ennalta ehkäisevää terveydenhoitoa ja tehostamalla perusterveydenhuoltoa;
3. keskittää investointeihin liittyvän talouspolitiikan tutkimukseen ja innovointiin, vähähiiliseen energiaan ja liikenteen infrastruktuuriin, jätehuoltoon sekä energia- ja resurssitehokkuuteen alueelliset erot huomioon ottaen; tehostaa kilpailua julkisten hankintojen alalla;

¹² Asetuksen (EY) N:o 1466/97 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

4. vahvistaa korruptiontorjuntajärjestelmää muun muassa tehostamalla syytetoimia ja parantamalla julkisen tiedon saantia sekä lujittaa oikeuslaitoksen riippumattomuutta; parantaa päätöksentekomenettelyjen laatua ja läpinäkyvyyttä lisäämällä työmarkkinaosapuolten välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä muiden sidosryhmien kanssa ja tekemällä säännöllisesti asianmukaisia vaikutustenarviointoja; jatkaa verojärjestelmän yksinkertaistamista ja sen suojaamista aggressiivisen verosuunnittelun riskiltä; parantaa kilpailua ja sääntelyn ennakoitavuutta palvelualalla.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
